

Miten tuemme erityisen lapsen koulukuntoisuutta?

Käyttäytymisen taustan ymmärtäminen

Yhteinen tavoite

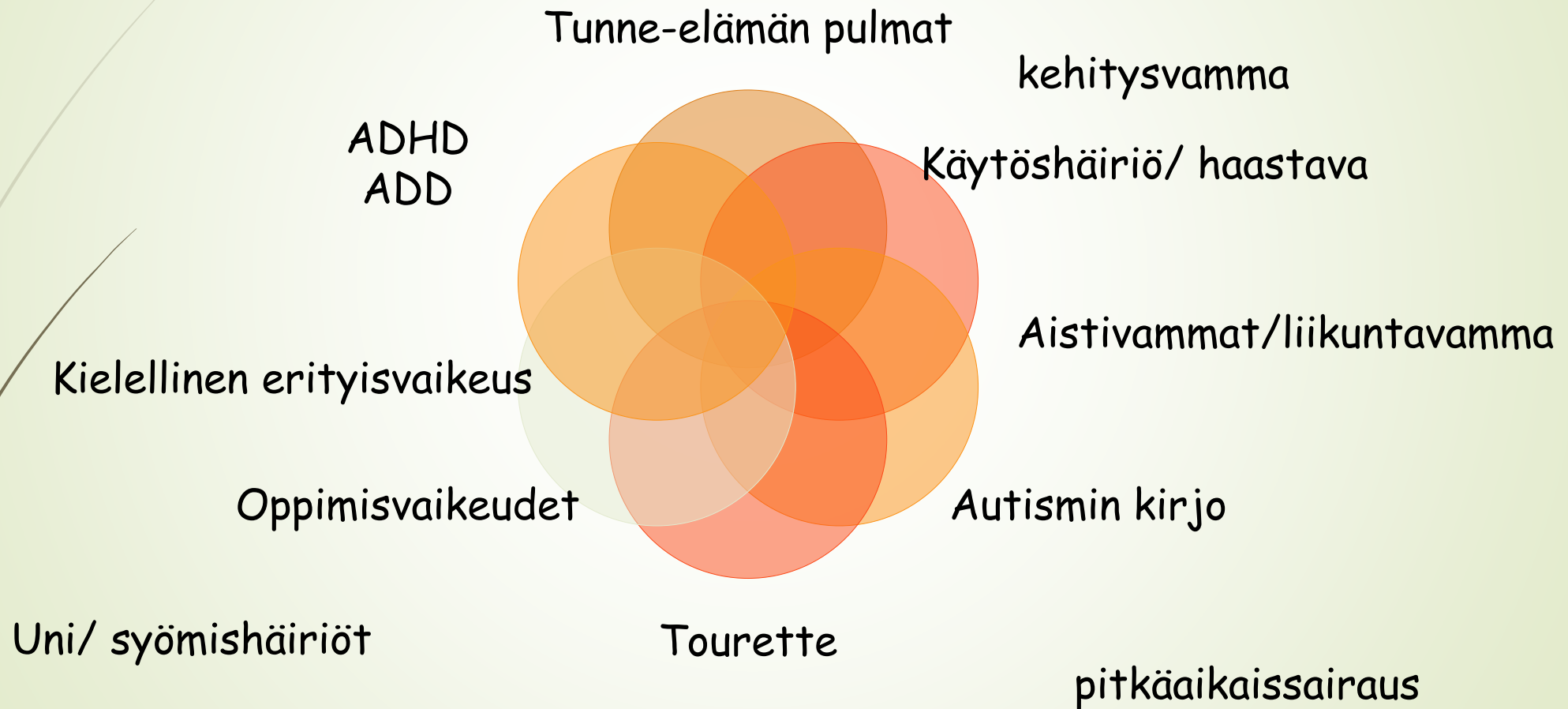
Motivaatio

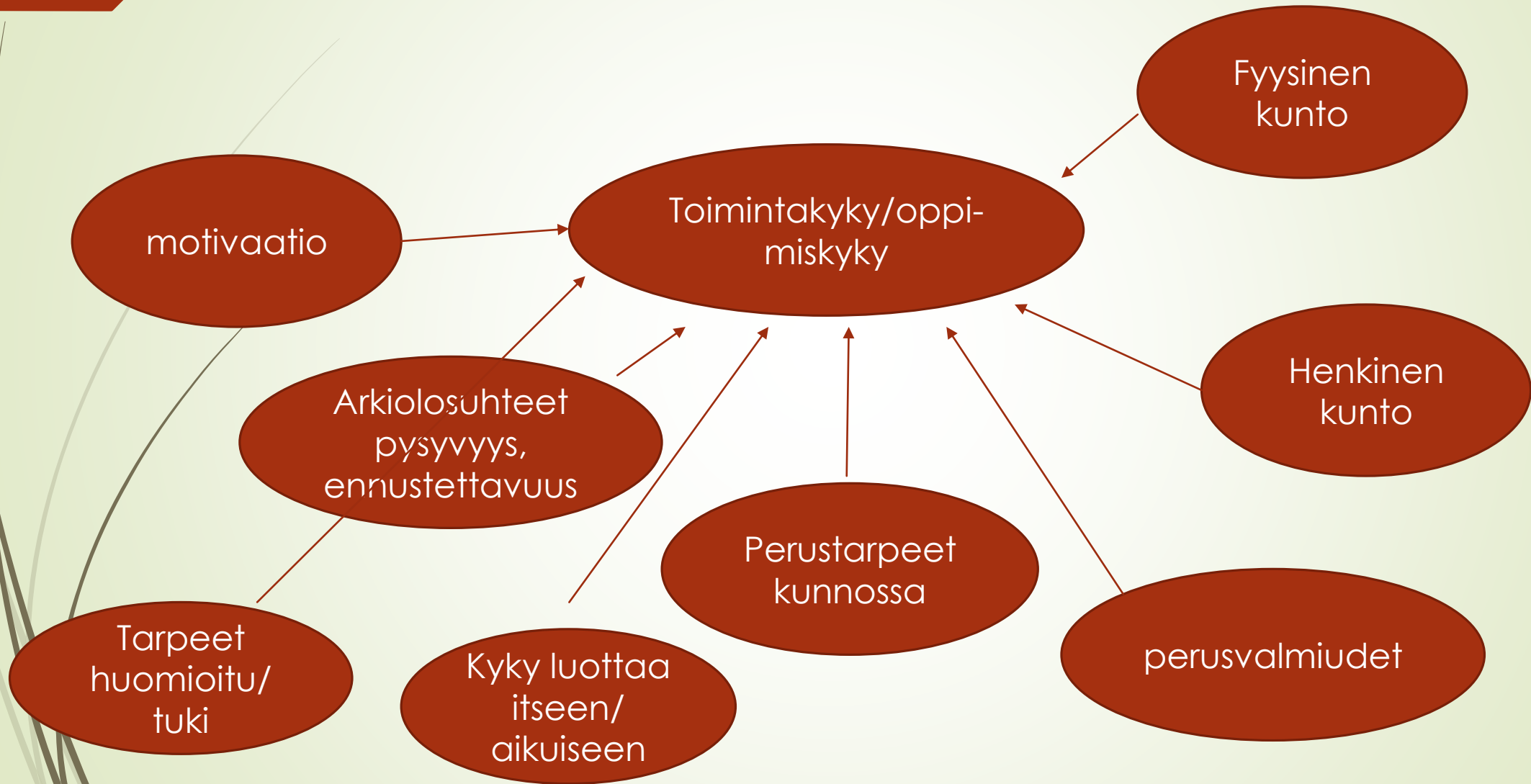
Mistä me puhumme nyt?

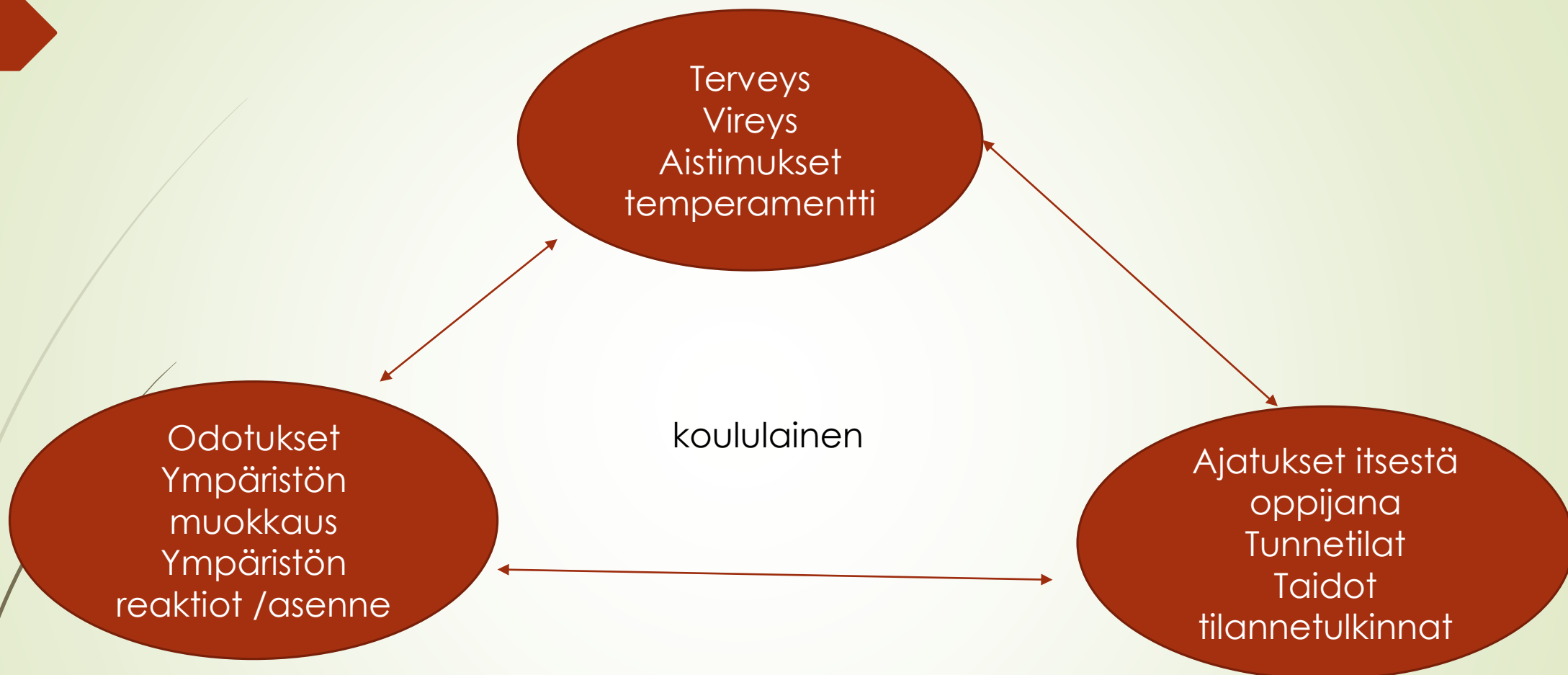
- Erityinen lapsi?
- Koulukuntoinen? = kyky käydä koulua, oppia, selviytyä sosiaalisista tilanteista, huolehtia tavaroista/ läksyistä oman kykynsä mukaan ja siihen apua saaden
- Onko koulu lapsikuntoinen?

"Eriytyinen lapsi" jotain näistä ja päällekkäistä

Koulukuntoinen

Ympäristö lapsikuntoiseksi

- Asenne ja halu ymmärtää käyttäytymisen taustaa/ käyttäytymisanalyysi
- Riittävät tiedot erityisyydestä
- Usko siihen, että kaikki oppivat
- Halu ja sitkeys, kärsivällisyys toistaa ja toistaa =opettaa sosiaalisia ja tunnetaitoja tai muita tarvittavia taitoja
- Ympäristön akkomodaatio: aistit, selkeys, ennakoitavuus, visuaalisuus, turvallisuus, pysyvyys, stressittömyys, sopivat vaatimukset, toiminnan ohjauksen tuki, viestin ymmärryksen tuki, tosiasiantuntijoiden kuuleminen
- Koulun kyky vastata erityisten lasten tarpeisiin
- Aikuisen kyky joustaa ja muokata käyttäytymistään, vaatimuksiaan, toimintatapojaan, ympäristöään, opettamisen tapaa...
- "Opeta kuten hän oppii, ei niin kuin opetetaan" / "Anna aikaa ja tilaa"
- Resurssit vai asenne?

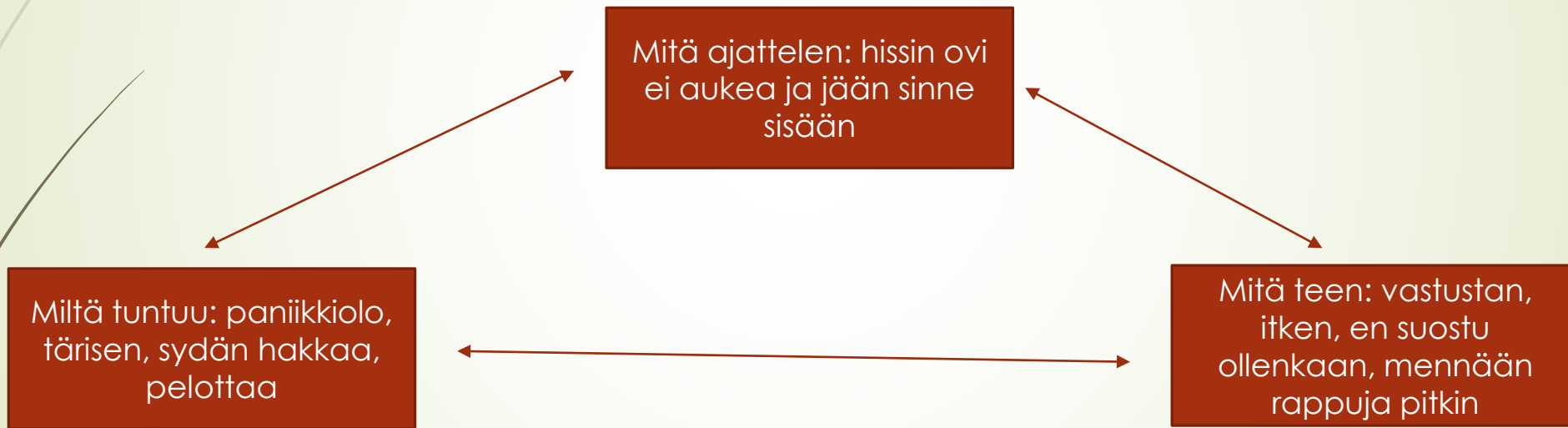

Ympäristö stressitekijätkö kaiken takana?

- Muutokset päiväjärjestyksessä, siirtymät, muut muutokset
- Rituaalien muutos, muutos omalla reviirillä
- Odottaminen
- Liikaa mieluisaa/ epämieluisia palautetta
- Liikaa vuorovaikutusta, kuormitusta
- Aistivaikutteet
- Pelot
- Elämän kriisit

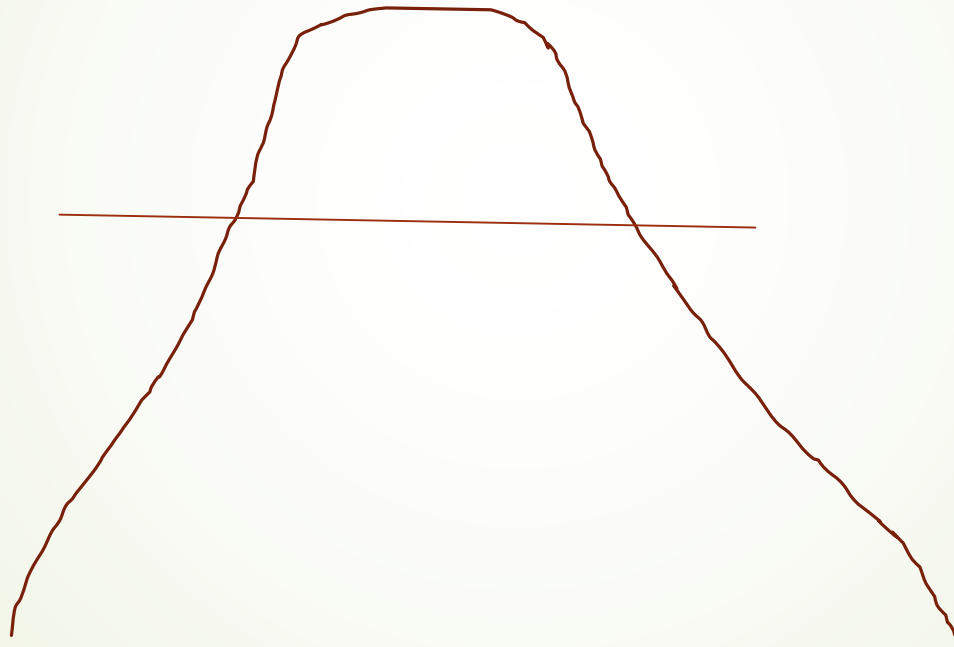
minianalyysi

Tilanne: pitäisi mennä hissiin/ en käytä hissiä
Yhteinen ymmärrys/ käsitys asiasta

JÄÄVUORI

Näkyvä käyttäytyminen: huutaminen, karkaaminen, rikkominen

Erityistä tukea tarvitsevan henkilön pulmat sosiaalisten vaikeuksien taustalla

- vuorovaikutuksen puutteet
- kommunikoinnin puutteet
- aistipulmat
- havaitsemisen ja yleistämisen vaikeudet
- juuttumat, rajoittunut käyttäytyminen
- toiminnan ohjaamisen ja muut neuro-kognitiiviset puutteet
- emotionaaliset puutteet
- oppimiskokemukset, pelot, epävarmuus

Topi ei mene kouluun...

- ▶ Topi on 15- vuotias (As ja ADHD) Pitäisi saada loppuun 9. luokka ja tehdä jatko-opintohakemus. Perhe on "luovuttamassa", kaikki on tehty ja poikaa ei saada kouluun.
- ▶ Yhdessä perheen ja nuoren kanssa pohditaan kouluun menemisen merkittävyyttä. Miten tärkeää olisi saada peruskoulu loppuun jne. Mikä estää?
- ▶ Miten valmis nuori olisi muutokseen? Miten perhe vielä voisi tukea?
- ▶ Miten paljon luotetaan onnistumiseen?
- ▶ Yhdessä tehdään tavoitteet:
- ▶ Onko tavoite selkeä, konkreettinen ja ymmärrettävä?
- ▶ Onko tavoitteen saavuttaminen mitattavissa?
- ▶ Onko tavoite saavutettavissa asetetuissa aikarajoissa?
- ▶ Mikä on tavoitteen merkitys Topin kannalta?
- ▶ Milloin tavoitteen saavuttaminen arvioidaan seuraavan kerran?

Selkeän tavoitteen hyöty

- Yhteinen sopimus perheen, koulun ja nuoren kanssa. Yhteistyön avain. Puhalletaan samaan suuntaan. Sitoutuminen. Kaikkien motivointi uskomaan muutokseen.
- Koko tiimi mukaan. Yhteinen osallistuminen.
- 1-3 tavoitetta kerrallaan / elämän ja terveyden kannalta ne tärkeimmät. Tavoitteet on yksilöllisiä, juuri nuorelle tärkeitä (unirytmä, ulkoilun lisääminen...)
- Auttaa tavoitteellisessa työssä, tavoiteaskeleet on riittävän pienet. Nuori itse ymmärtää paremmin mihin pyritään. Nuori on itse aktiivinen toimija oman pulmansa ratkaisussa. Pakotteiden, kritiikin, epäonnistumisen ilmapiiri muuttuu.
- Vaikka päästään -1 tavoitteeseen, niin ollaan oikealla suunnalla. "Minä pystyn!"
- Tätä nuorta auttoi motivoiva keskustelu, Sokraattiset kysymykset. Näin hän itse huomasi eron tämän hetken tilan ja tavoitetilan välillä. Muutoshalukkuus lisääntyi ja perhe ja koulu sitoutuivat paremmin.

Muutospuhetta / motivaation herättelyä

➤ Kuinka tärkeää sinulle on koulun käynti ?

Ei olleenkaan tärkeää

erittäin tärkeää

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Miksi valitsit 4?

Miksi et 2 tai 9?

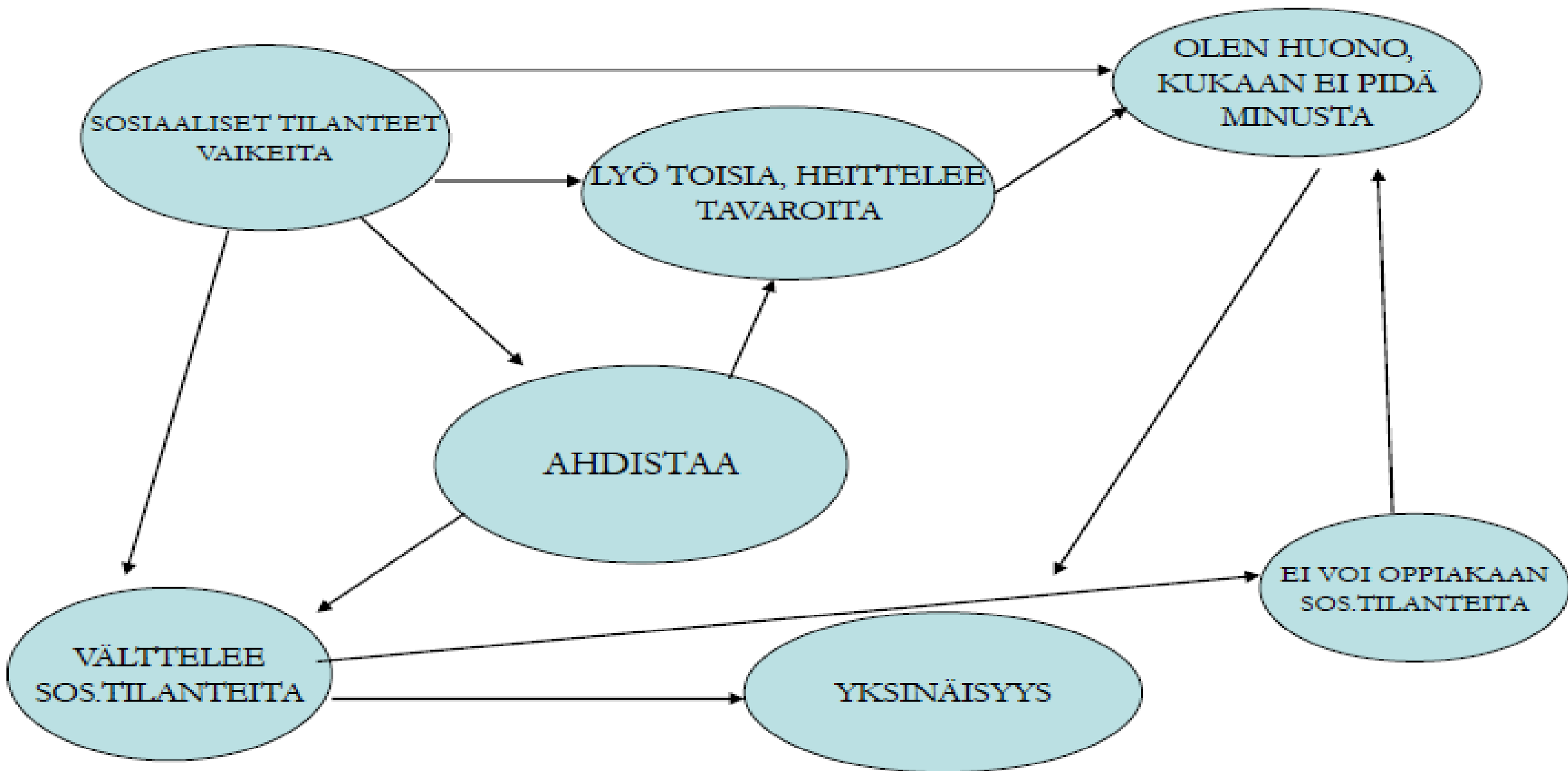
Mitä pitäisi tapahtua että valitsit 8?

Valmius muutokseen?

- Mikä olisi kaikkein vaikeinta jos yrittäisit muuttaa?
- Mikä voisi mennä pieleen?
- Mikä on pahinta mitä voisi tapahtua?
- Onko nyt oikea aika yrittää?
- Mitä apua tarvitset jotta onnistuisit?
- Mitkä arvoistasi ohjaa sinua muutokseen?

- OPTIMISMI JA TOIVEIKKUUS

Itsehallintaa kohti ymmärrystä, motivaatiota

- Lapsi ja nuori näkee kuvasta tilanteensa kuin ulkoapäin ja selkeämmin
- Mitä keinoja on hallita käyttäytymistä ja milloin, missä, kenen kanssa lapsi onnistuu?
- Onko motivaatiota muuttaa käyttäytymistä/ mitä haittaa pulmakäyttäytymisestä on itselle, muille, oppimiselle... ?
- Muuttuuko oma suhtautuminen pulmiin?
- Mitä taitoa pitäisi harjoitella, jotta tilanne helpottuisi?
- Miksi siis muutos kannattaa tehdä?
- Vahvuuksien analysointi!!!